

Најчешће постављана питања

У наставку можете пронаћи најчешћа питања овлашћених здравствених радника у породилиштима у вези са информационом систем „Бебо, добро дошла на свет“. Питања су подељена по следећим областима:

- пријава рођења детета
- захтев за родитељски додатак
- техничка питања

Пријава рођења детета

1. Да ли породиља која има мање од 16 година живота може самостално потписати Пријаву рођења детета и дати изјаву о личном имену детета?

Нема правног основа да породиља која има мање од 16 година самостално потпише Пријаву рођења детета и да изјаву о личном имену детета у формалноправном поступку, јер такво малолетно лице нема пословну способност (ни општу ни специјалну). У њено име и за њен рачун то ће учинити њен законски заступник или старатељ. Обавеза је органа који води поступак да обезбеди партиципацију и узме у обзир мишљење малолетног лица које је постало родитељ у вези личног имена детета. Суд може дозволити стицање потпуне пословне способности малолетном лицу које је навршило 16. годину живота, а постало је родитељ и достигло је телесну и душевну зрелост потребну за самостално старање о сопственој личности, правима и интересима.

2. Да ли породиља која има више од 16 година и поседује личну карту може самостално потписати Пријаву рођења детета и дати изјаву о личном имену детета?

Породиља која има више од 16 година не може самостално потписати Пријаву рођења и дати изјаву о личном имену детета. Чињеница да има личну карту и више од 16 година, не мења ништа у погледу њене пословне способности за предузимање наведених радњи. Ако је породиља лице старије од 16 година које је стекло пословну способност склапањем брака уз дозволу суда или је по рођењу детета стекло пословну способност уз дозволу суда, такво лице може самостално потписати Пријаву рођења и дати изјаву о личном имену детета, с обзиром да је склапањем брака, односно давањем дозволе суда за стицање пословне способности, стекло потпуну пословну способност.

3. Како се поступа у случају када лице које има мање од 16 година и има личну карту, има закључен брак и децу претходног реда рођења - да ли тада може самостално потписати пријаву рођења и изјаву о личном имену детета за новорођено дете?

Лице које има мање од 16 година не може склопити брак. Ако лице има више од 16 година а склопило је брак, стекло је потпуну пословну способност коју не губи престанком брака и може изјављивати вољу и у погледу самосталног потписивања пријаве рођења и давати изјаве о личном имену за новорођену децу.

4. Уколико развод брака није евидентиран како се попуњава Пријава рођења у погледу података о оцу?

Уколико систем Матичне књиге врати податак да је мајка у браку, а она тврди да је брак разведен, Пријаву рођења треба попунити сходно њеној изјави тако што ће се ручно означити да није у браку, у пољу датум склапања брака навести *датум подношења пријаве*, у пољу матично подручје где је склопљен брак написати *брак разведен*. У том случају неопходно је чекирати опцију да мајка жели да изјаву ко је отац детета како би могли да се унесу подаци о оцу ручно. Матичар ће све податке из пријаве проверити укључујући и оно што је ручно унето као и наводе да је брак разведен. Уколико утврди да брак јесте разведен, процедуре се нормално настављају, а уколико то не може да утврди позива мајку у поступак (сходно Закону оцем детета сматра се мајчин супруг). Уколико Матичне књиге врате податак да је мајка у браку, а мајка жели да означи друго лице као оца детета, упутити је да све административне процедуре па и одређивање личног имена мора завршити у директном контакту са матичарем (сходно Закону оцем детета сматра се мајчин супруг).

Захтев за родитељски додатак

1. Како се попуњава захтев за родитељски додатак када су у питању близанци?

За сваког близанца ради се посебна Пријава рођења па тако и посебни захтеви за родитељски додатак. Код подношења захтева за другог близанца, први близанац неће бити наведен као дете претходног реда рођења јер у том тренутку то дете још увек није уписано у матичну књигу рођених нити му је додељен ЈМБГ. Податке о њему можете унети ручно активирањем поља за ручни унос. Овлашћено лице ЈЛС које прими захтев може да види да се ради о вишеструком порођају и да је неопходно проверити редослед рођења деце (путем еЗУП-а).

2. Да ли мртворођено дете улази у ред рођења за остваривање права на родитељски додатак?

Мртворођена деца не улазе у ред рођења за остваривање права на родитељски додатак. Уколико је неко од деце претходног реда рођења живорођено, а преминуло након неког времена то дете улази у редослед рођења.

3. Захтев за родитељски додатак прослеђен је погрешној општини, како исправити грешку?

Потребно је обавестити општину којој је грешком прослеђен захтев, а дата општина ће даље обавестити администратора система о приспећу захтева за који она није надлежна.

4. Да ли се захтев за родитељски додатак може поднети и општини која не припада округу у коме се налази болница?

Може, захтев за родитељски додатак се може поднети било којој општини у Србији која се налази у падајућем менију на кораку број 6 – општина/град (бира се општина мајчиног пребивалишта). Папирни образац шаље се најмање једном у 15 дана општини којој је захтев поднет односно општини на којој мајка има пребивалиште. Списак општина и адресе општина налазе се у пдф документу у делу апликације који се зове „Упутства“.

Техничка питања

5. Након електронског потписивања Пријаве рођења установљено је да је неки податак погрешно прослеђен, шта тада радити?

У овој ситуацији треба контактирати надлежног матичара што пре и поступити по његовим инструкцијама. Поновно слање исте Пријаве рођења електронским путем није могуће. О погрешно унетим подацима обавезно обавестити и родитеље који су потписали Пријаву рођења са погрешним подацима. Болница је дужна да достави матичару нову Пријаву рођења са исправљеним подацима, а чему родитељи морају бити информисани.

6. Ко може поднети захтев за локална новчана давања – корак број 7?

Захтев за локална новчана давања може поднети само породиља која има пребивалиште на територији Града Београда најмање годину дана пре дана рођења детета.

7. Која адреса се уноси код података о социјалном осигурању детета – корак број 5?

Из шифарника који је на латиници бира се адреса на коју се пријављује дете. Суштински се бира иста адреса пребивалишта на које се пријављује дете и на ту адресу биће послата картица здравственог осигурања уколико су родитељи одлучили да им се иста пошаље на адресу.

8. Шта је неопходно урадити како би болница додала ново овлашћено лице за рад на систему?

Неопходно је да се новом овлашћеном лицу обезбеди електронски сертификат, а с тим у вези болница може контактирати било које сертификационо тело (нпр. МУП, Пошта Србије, Привредна комора и др.). Када лице добије свој електронски сертификат, поребно је доставити захтев путем мејла са податке о том лицу: име, презиме, ЈМБГ, контакт мејл, контакт телефон. Подаци се шаљу на адресу tijana.kovacevic@zdravlje.gov.rs

9. Шта се ради у случају када дете претходног реда рођења није уписано у матичну књигу рођених, односно нема ЈМБГ или је рођено у иностранству и нема држављанство РС?

Упутити странку да захтев за родитељски додатак поднесе директно надлежној ЈЛС имајући у виду да ће морати да докаже ред рођења детета које није у евиденцијама Републике Србије.

10. Шта изабрати као државу рођења мајке и/или оца у апликацији за Пријаву новорођенчади ако у понуди нема државе у којој су рођени?

Уколико су мајка и/или отац странци рођени у некој од земаља које нису на понуђеној листи испод означеног статуса „рођен у иностранству“ (корак број 4, подаци о родитељима, место рођења) треба изабрати опцију остале ваневропске земље (у питању сус татистички подаци).

У наставку можете пронаћи најчешћа питања јединица локалне самоуправе и центара за социјални рад у породици у вези са информационим систем „Бебо, добро дошла на свет“. Питања су подељена по следећим областима:

- услови за родитељски додатак
- захтев за родитељски додатак
- техничка питања

Услови за родитељски додатак

1. Шта да радимо када дете за које се подноси захтев није примило све вакцине које се примају у породицишту на рођењу из техничких разлога?

Служба дечје заштите у том случају треба да контактира странку и да тражи доказ да је дете вакцинисано. Уколико дете није вакцинисано из оправданих здравствених разлога, а то је здравствени радник означио у напомени на обрасцу захтева, није потребно вршити додатне провере јер у том случају нема сметњи да мајка оствари родитељски додатак.

2. Шта да радимо уколико се мајка, која се породила пре 1.7.2018. године, не одазива да достави информације о вакцинацији и/или похађању предшколске или основношколске установе, а дом здравља (ДЗ) неће да достави информације о имунизацији?

Мајка која не достави тражену документацију, наставиће да прима родитељски додатак по старом решењу. По закону, ДЗ комплетну документацију о имунизацији деце може доставити суду или директно родитељу јер се то сматра врло осетљивим медицинским подацима. ЈЛС од ДЗ треба да тражи податак о томе да ли је дете уредно вакцинисано/није уредно вакцинисано или није уредно вакцинисано из оправданих разлога, на који треба да добије одговор у форми ДА/НЕ. Ако дете није вакцинисано из оправданих медицинских разлога, то није препрека за остваривање права.

3. На електронском захтеву пише да дете није примило вакцине у породицишту, а у отпусној листи да јесте. Шта се узима као релевантно за поступање?

Ово може да се деси јер у моменту попуњавања пријаве дете заиста није примило све вакцине, већ ће их примити при отпусту из болнице па се захтев пошаље са НЕ, а на отпусној листи стоји да је примило. Служба дечје заштите у том случају треба да контактира странку и да тражи доказ да је дете вакцинисано. Болнице су обавештене да чекирају НЕ само у случају да родитељи-мајка даје писану изјаву да не жели да вакцинише дете, да дете не може да прими вакцине из здравствених разлога и ако дете не може да прими вакцине из техничких разлога (нпр. једна ампула се вакцине се отвара за више беба). У овој ситуацији релевантно је оно што пише на отпусној листи.

Захтев за родитељски додатак

1. Шта треба урадити ако мајка поднесе дупли захтев за родитељски додатак – електронским путем у породицишту и лично у папирном облику?

Надлежна општинска управа треба да поступа по захтеву који је стигао електронским путем из здравствене установе, а ако мајка дође да лично поднесе захтев поново, обавестити је на прикладан начин да је захтев већ поднет (нпр. обавестити странку путем телефона, одбацити накнадно поднет захтев, приложити захтеву који је стигао електронски из болнице). У циљу смањења броја породиља које подnose дупле захтеве за родитељски додатак и њихове боље обавештености о пруженим услугама у породилишту, апликација е Беба биће измењена тако да се генерише обавештење које ће здравствени радник дати родитељу/има. Обавештење садржи информације о томе за које услуге су се пријавили, односно које све захтеве је мајка поднела, као и контакте којима може да се обрати за питања у вези са захтевима.

2. Шта да радимо када стигне захтев за родитељски додатак за који ЈЛС није месно надлежна?

Уколико је грешком захтев за родитељски додатак стигао у ЈЛС која није месно надлежна за решавање тог захтева, неопходно је о томе обавестити администратора Министарства рада путем мејла на адресу snezana.martinovic@minrzs.gov.rs. Апликација е Беба биће надограђена тако да администратор Министарства рада може дати захтев да пребаци у обрађивачки панел ЈЛС које је надлежна сходно пребивалишту мајке. Тада ће се захтев уклонити из обрађивачког панела ЈЛС која га је иницијално примила, а појавиће се у панелу општине која је надлежна.

3. Зашто се деси да не стигне електронски захтев на Порталу, а стигао је у папиру путем редовне поште?

Зато што се нису стекли услови да захтев стигне у обрађивачки панел ЈЛС, а услов је да је дете пријављено у матичну књигу рођених и на пребивалиште. О сваком оваквом случају неопходно је да обавестите администратора Министарства рада путем мејла на адресу snezana.martinovic@minrzs.gov.rs. У пракси се дешава да матичар не пошаље е Извод на Портал е Управе и тиме прекине све даље процедуре. Такође, код ванбрачних заједница неопходно је признавање очинства пре него што матичар може да закључи упис у МКР и пошаље е Извод на Портал како би се и остале процедуре за које су се родитељи пријавили у болници покренуле. Систем матичних књига биће надограђен тако да матичари имају могућност креирања извештаја о свим пријавама рођења за које није послат е Извод на Портал и на тај начин минимизирају шансе да се прекину даље процедуре.

Техничка питања

1. Шта да се ради када ЦСР не доставе одговор ЈЛС у предвиђеном року тј. одговор на упит да се мајка непосредно брине о деци и да није лишена родитељског права?

ЈЛС треба да пошаље ургенцију ЦСР. Упутством је дефинисано да је рок за доставу одговора 3 дана, а у случају да је неопходна провера са још неким центром рок је 6 дана.

2. Да ли морамо да чекамо папирни образац из болнице са потписом мајке или можемо да поступамо чим стигне захтев у обрађивачки панел на Порталу?

Треба одмах поступати по примљеном електронском захтеву из болнице, а папирни образац касније приложити у предмет.

3. Да ли је изјава мајке, која је саставни део обрасца захтева, довољна да се по њој поступа или ЦСР ипак морају да провере да ли је мајка лишена родитељског права?

Изјава мајке јесте довољна да се по њој поступа и не треба контактирати суд већ ЦСР проверава сопствене евиденције, а по потреби и евиденције других ЦСР уколико је мајка мењала пребивалиште. Осим тога, ЦСР биће омогућено да врше проверу преко новог сервиса Министарства правде на информационом систему за размену података (екс е ЗУП) “Претрага лица лишеног родитељског права” када се за то стекну технички услови.

4. У којој форми се врши размена података између центара за социјални рад о томе да ли се мајка непосредно брине о деци и да није лишена родитељског права?

Центар за социјални рад одговара другом центру за социјални рад званичним дописом који је уредно потписан и печатиран и као такав скениран и послат центру који је послао упит. Уколико технички услови обе стране дозвољавају, комуникација се може вршити и путем услуге „Општи електронски захтев“ на информационом систему за размену података (екс е ЗУП). Упутством је дефинисан начин комуникације ЦСР са ЈЛС и са другим ЦСР.